

Гра

(Excerpt in Ukrainian)

Translated by: Mariana Klymets
Contact of the translator: mklymets@yahoo.co.uk

Кінець історії

Вечерю я готувала весь день, точніше, два дні, позавчора я зробила тірамісу, зранку зварила каву і лишила її вистигати до вечора, увечері я збила білки, приготувала вершки, збила жовтки з цукром, до посудини з вершками спочатку виклала збиті жовтки, тоді маскарпоне, потім білки, вимішувати, до утворення повітряного крему мені подобається вираз «до утворення повітряного крему», пише ще: не поспішай, керуйся інтуїцією. Це єдиний рецепт, який я маю, де пише: не поспішай, керуйся інтуїцією; я дотримувалася усіх вказівок, занурювалася, по дзену, в усі подробиці, я тренувала концентрацію; я собі казала: от зараз ти збиваєш яйця, коли їх збивала, тепер доливаєш ром, коли я його доливала, тепер додаєш ванільний цукор, коли я його висипала в посудину; зайнятися, зайнятися чимось, щось робити, перед сном оглянутися на день, що минув, проаналізувати його, усміхнутися усьому, що ти зробила правильно, подумати, як виправити те, в чому помилилася; але це не діє, це утопія, точніше, це не утопія; гармонія між тим, що вдалося, а що ні, не мусить бути чимось добрим для людини, перед сном можна провести інвентаризацію дня, почати від ранку, від ще одного запізненого сходу сонця, бо від виснаження ти заснула щойно вдосвіта, прокинулася перед полуднем, тебе боліло усе тіло, ти встала, блукала квартирою, вирішила піти за покупками, але цього разу дійсно піти, це ж не потребує особливих зусиль, продовжуєш інвентаризацію з того місця, коли ти, отже, вирішила вийти з квартири, однак тобі щось завадило, щось тебе зупинило, чогось, що очікує тебе надворі, ти боялася, отож, ти довго розмовляла сама зі собою, частина тебе казала: гайда, вийди нарешті в світ, а частина – ні, ще не зараз, трішки пізніше, полудень, минув, Ерік прийшов з роботи, день котився у надвечір'я, вечір доспів, і Ерік каже: ходімо спати, ти відповідаєш: ходімо, але боїшся годин, які на тебе чигають, Ерік невдовзі засне, захропить, перевернеться на другий бік, а ти залишишся одна-однісінька на світі, закопана в сипучий пісок безсоння, перевертатимешся у ліжку, м'ятимеш подушку, шукатимеш зручне положення, поправлятимеш ковдру, але сон не приходитиме, довго не приходитиме, тебе атакуватимуть спогади про обличчя в лікарні, які раптом стали відвертатися, зверхні погляди на інтерв'ю при працевлаштування, вони переплітатимуться зі споминами десятирічної, двадцятирічної давності, коли ти повелася цілком неправильно, коли ти ніяк не відреагувала, хоча би мала, знову прокручуватимеш це все; останнього разу я занурилася спогадами в часи, коли вчилася у школі, ми тоді жили в будинку зі садом і городом, ми тримали кількох курок, це було ще не село, але вже й не місто, я пригадала, як від сусідів утік собака, він кинувся на нашого півня і ганявся за ним, ми знайшли птаха щойно через дві години, він був обчухраний і закривавлений, він тремтів, забившись у курник, сусід оскаженів, покликав мисливця, вони всі разом пішли до лісу – сусід вів собаку на повідці, мисливець тримав рушницю на плечі, я спостерігала за ними крізь вікно і думала: так йому й треба, а мама сказала: сусідів хлопець через два дні приїде додому, а собаки нема. Сусідів хлопець був на екскурсії, організованій з нагоди закінчення дев'ятого класу, то був його пес, хлопець дуже його любив, і мені раптом стало жаль, за те, що я подумала: так йому й треба, я б мала побігти за ними, мала би сусідові сказати: будь ласка, не стріляйте його, сусід би мене послухав, передумав би, він би точно передумав, і мисливець не мав би нічого проти, він ж став мисливцем не для того, щоб з відстані двох

метрів засадити псові кулю в лоб, але я цього не зробила, я сиділа біля вікна і казала собі, що нічого змінити я не зможу. Їхній син через день-два повернувся додому, і йому надірвалося серце – як можна тепер це змінити, виправити, зрівняти, що може зрівнятися з почуттями чотирнадцятирічного хлопця, собаку якого застрілили, коли він вперше і лише на три дні поїхав з дому; ось про що я думаю, коли не можу заснути, ніч за нічцю спомини вириваються на поверхню, як здохлі рибини, що плавають горілиць, наставивши м'які вразливі животи, думаю про це до ранку, аж поки не падаю від знемоги, а тоді починається наступне коло, день повторюється, і все триває знову і знову.

Тірамісу смачне, коли постоїть ніч у холодильнику, до нього ми взяли отой чудовий мускат з халозьких гір¹, перед тим ми їли інші страви, які я готувала вдень, пили рислінг з Лашкого, від того самого виробника, я підготувала усе так, щоб увечері страви і напої вже чекали на столі, і треба було лише взяти тарілку й ходити від одного столу до другого, від однієї тарілки до другої, коли я дивилася на накриті столи, мені подумалося, що те холодне меню складав хтось, хто хотів би справити враження на гостей, однак не має поняття про кулінарію, але я тим не переймалася, справді, не переймалася, я навіть зауважила те, що мені це байдуже, відчуття було приємним, мені здалося, що добре вже те, що в нас буде, що їсти, і що мені в присутності гостей не треба буде нічого готувати, мішати, різати, посипати, в мене виходить все геть інакше, ніж в Полича, він завжди, готуючи страву, закінчує її перед публікою, він знає, наскільки вишуканими є його рухи, наскільки гарним він є в наших очах; між мною і ним – прірва: все, що робить він, викликає захоплення у спостерігачів; все, що робила я, помічали лише тоді, якщо я помилялася: змішала не ті відтінки, занадто коротко підточила зуби; якщо я робила все, як має бути, ніхто нічого не зауважував. Ерік сердився, що вони знову запізнюються, знову, та мене це більше не дратує, я тепер завжди закладаю сорок п'ять хвилин на запізнення і тоді все проходить, як по маслу; коли Поличі подзвонили в двері, я саме відрізала кілька гілочок розмарину на балконі, небо яріло, ніби по ньому розлилося м'яке рожевувате світло, і предмети відкидали не сірі тіні, а бузкові, я їм сказала: ходімо спочатку на балкон, ви мусите це побачити, ми стояли на балконі, дивилися на захід сонця і мовчали, початок нашого вечора був прегарним.

Через годину зникло світло, ми якраз закінчували їсти і пити рислінг, хотіли, щоб шлунки відпочили, підготувалися до десерту; коли світло зникло, Ерік запалив велику свічку (вітальнею поширився ледь вловимий запах пачулі), і запитав, чи в когось є ідея, як провести час, я сказала: якщо хочете, можу вам щось прочитати, взяла світлодіодний ліхтарик і першу книгу, яка трапилася під рукою, я думала, що це – Ефраїм Кішон, і що я виберу якусь легку сімейну історію, але я взяла Брульца², я подумала, що все буває не випадково, розгорнула книжку і стала читати, я прочитала оповідання про машиніста, я відчувала себе бардом, який біля розкладеного вогнища розповідає історії про героїчних вікінгів, всі троє мовчали й уважно мене слухали, світла й далі не було, закінчивши, я вимкнула ліхтарика, в кімнаті горіла велика ароматизована свічка, я ледь розбирала обличчя, ніби в колі зібралися лише медові обриси людських лиць, ми трохи помовчали, Ерік тоді сказав: гарна історія, Ірена сказала: гарна, і кінець щасливий, мені це подобається, Полич не сказав нічого, зазвичай він якийсь час роздумував, перед тим, як заговорити: виліплював речення у роті перш, ніж їх вимовити; ми знову трохи помовчали, Ірені ніхто не перечив, тому це мусила бути я, я запитала: що ти маєш на увазі під щасливим кінцем, вона відповіла: ну так, наприкінці машиніст все ж не вчинив самогубство; а я на це відповіла, що якраз в цьому і трагедія, його

¹ Халозе – гірський регіон, відомий виноробством

² Матяж Брульц – сучасний словенський письменник

життя жахливе, він зневірився і не має для чого жити, але себе не вбиває, повертається до того кошмарного життя, яке його душить, спустошує, робить нещасним, Полич заговорив: я розумію, що ти маєш на увазі, Маринко; Полич хотів продовжити, він би зі мною погодився, ми б поговорили про це, обмінялися думками, висловили різні припущення, але тут втрутився Ерік і сказав: Маринко, вдома його чекає той, кого він любить, історія має щасливий кінець, дружина не втратила чоловіка, дитина батька; тоді знову заговорив Ерік, але вже іншим тоном, очевидно він передумав, змінив думку, мабуть, щоб справити враження на Еріка, бо він у нього закоханий, хоче йому догодити, свої думки припасував до думок Еріка. Раптом я опинилася сама проти трьох, отож ми більше не могли про це говорити, сперечатися, рано чи пізно вийшло би по їхньому, вийшло би, що історія має щасливий кінець, а я б не вміла оборонитися, захистити свою точку зору, трагедія цієї історії мені видається такою очевидною, що важко знайти якісь інші аргументи, а якби я наполягала на своєму, я б виглядала дивною і впертою, а цього я не хотіла. Тому я сказала: хмм, можливо, ви маєте рацію, і мовчала, мусила мовчати, бо колись не зуміла заступитися за сусідового пса; ми ледь не осліпли, коли з'явилася електроенергія, Ерік вигукнув: Маринко, тірамісу!